

Erfaringer med covid19, hva har vi lært og hvordan forberede oss videre?

Preben Aavitsland for NEMFOs årskonferanse

28.9.2021

Epidemien til nå

Strategien i Norge til nå

Mål

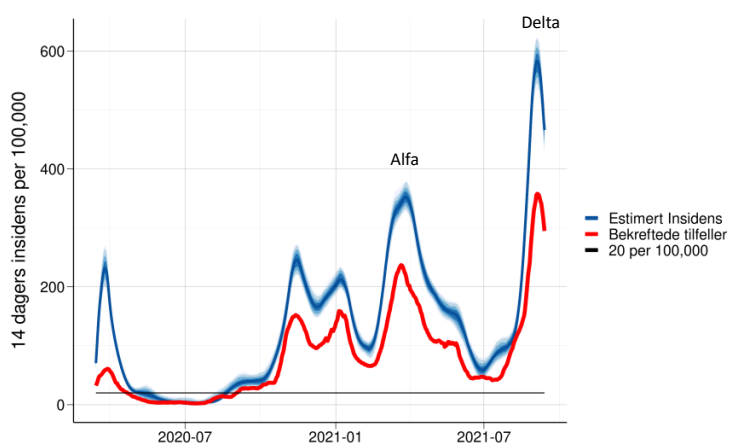
- Holde epidemien under kontroll
- Unngå overbelastning av sykehusene

Midler

1. Hygiene – håndhygiene, hostehygiene, 1 m avstand, hjemme ved sykdom
2. Testing – ved symptomer eller etter eksponering
3. Isolering – av smittede i hjemmet (eller hotell)
4. Smitteoppsporing – utført av kommunelegens folk
5. Karantene – av nærkontakter i hjemmet (eller hotell)
6. Kontaktreduserende råd og regler – ved behov
7. Vaksinasjon – alle som er 12 år og eldre
8. Reisetiltak – utreiseråd, innreiseforbud, testing, innreisekarantene

FHI - 2021-09-28

Epidemien til nå (tilfeller per uke)

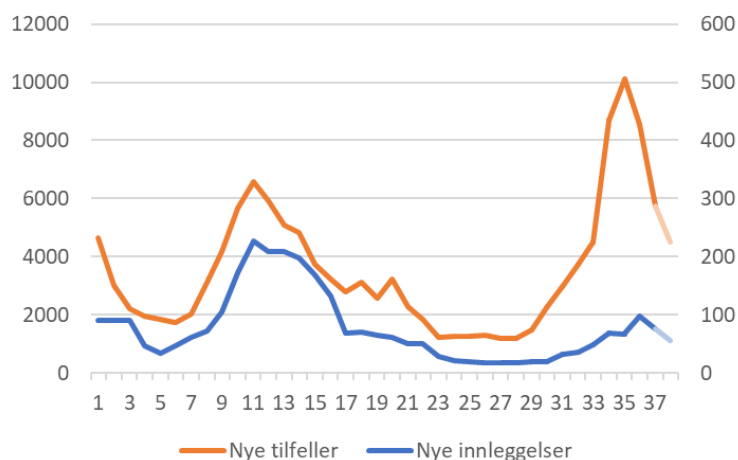

FHI - 2021-09-28

Epidemien så langt

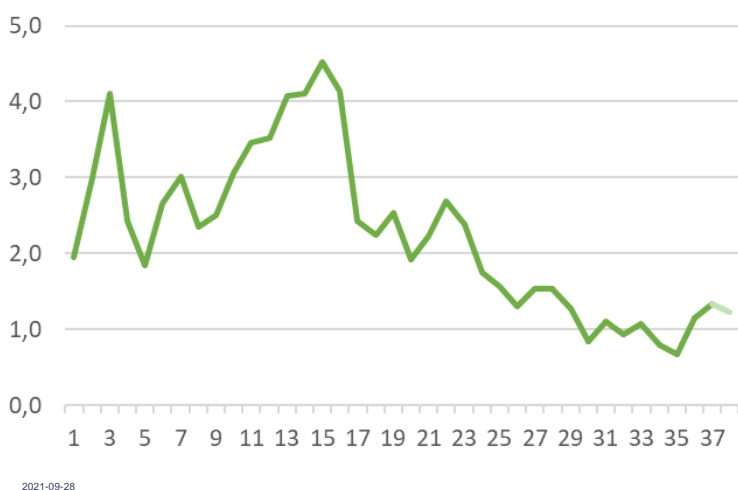
6 % smittet
5200 innleggelseser
980 nye på intensiv
850 døde

Tilfeller og innleggelser i år

Preben Aavitsland, FHI

Forholdet innleggelser : tilfeller (i %)

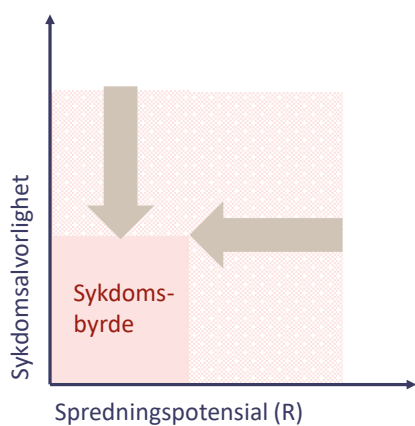
*Uke 36 er foreløpige tall

Vaksinasjonsdekning

Til og med 26. september (uke 38)	Andel med første dose	Antall uvaksinerte	Andel med andre dose	Antall som har fått bare én dose
Hele befolkningen	77 %	1 258 tusen	67 %	519 tusen
12 – 15 år	56 %	115 tusen		
16 – 17 år	88 %	16 tusen		
18 år og mer	91 %	402 tusen	84 %	282 tusen
18 – 44 år	86 %	276 tusen	75 %	210 tusen
45 år og mer	95 %	125 tusen	92 %	72 tusen
45 – 64 år	93 %	95 tusen	89 %	58 tusen
65 år og mer	97 %	30 tusen	95 %	14 tusen

FHI - 2021-09-28

Effekt av smitteverntiltakene

$$R = \beta \cdot c \cdot D \cdot x$$

smittsomhet
 kontakthypighet
 smittsom periode
 andel mottakelige

- Hygiene → $\beta \downarrow$
- Finne og isolere → $c \downarrow$
- Redusere kontakt → $c \downarrow$
- Vaksinere → $x \downarrow$ og alvorlighet \downarrow

FHI - 2021-09-28

Noen lærdommer

Foreløpige, personlige tanker

1. SARS-CoV-2 er et guffent virus

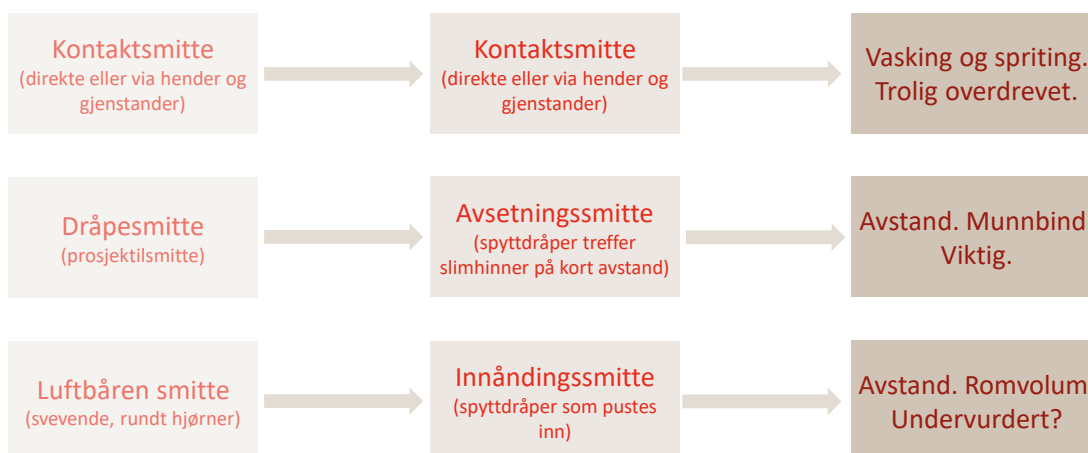
Egenskap	Problem	Tiltak
Nytt virus hos mennesker	Lite immunitet	Vaksinasjon
Smitte før symptomer og ved milde symptomer	Skjult spredning	Utstrakt testing og smittesporing med oppfølging. Vaksinasjon.
Smittet tidlig etter smitte	Rask spredning (kort generasjonstid)	Rask testing og smittesporing med oppfølging. Vaksinasjon.
Smittet ved innånding, mest på kort avstand	Mye spredning (ganske høy R)	Isolering, avstand. Vaksinasjon.
Smittet lett mange i noen situasjoner, massesmittehendelser	Eksplosiv spredning	Antallsbegrensninger. Vaksinasjon.
Gir alvorlig sykdom hos noen, særlig gamle og syke	Høy virulens	Skjerming og prioritert vaksinasjon
Endrer seg og får større virulens og spredningsevne (smittsomhet, generasjonstid, immunevasjon)	Verre varianter	Vaksinasjon i hele verden

2. Manglende beredskap er dyrt

FHI - 2021-09-28

3. Nytt paradigme for smittemåter

FHI - 2021-09-28

Øke ventilasjonen?

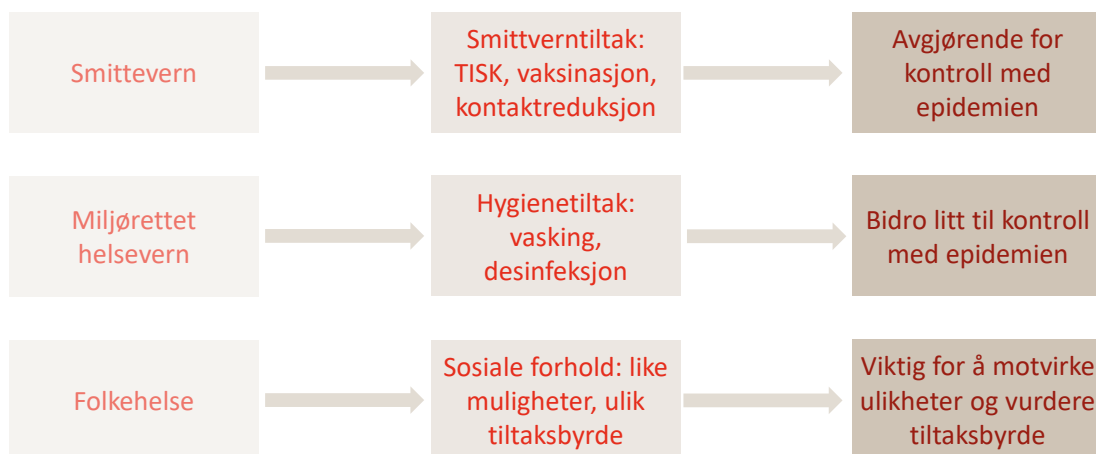
FHI - 2021-09-28

4. Kontaktreduserende tiltak er effektive, men brutale

FHI - 2021-09-28

5. Samfunnsmedisinens sentrale rolle

FHI - 2021-09-28

6. Sårbarheten hos kommunelegen

- Få beredskapsordninger
- Små fagmiljøer
- Små stillinger
- Uklart mandat i kommunen
- Ikke alltid del av kriseledelsen

FHI - 2021-09-28

7. Tilsyn som lite benyttet metode

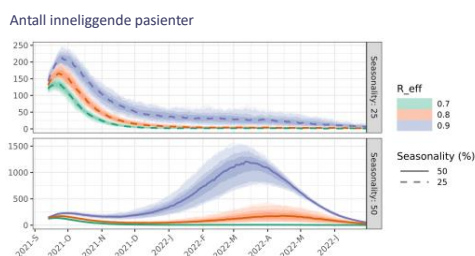

FHI - 2021-09-28

Beredskap videre

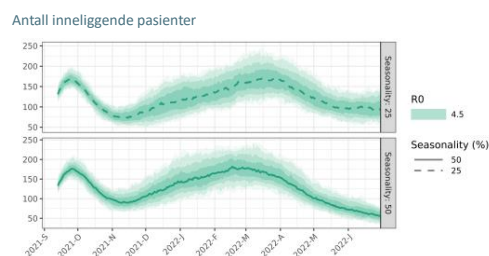
Utsikter for høsten og vinteren

Konstant scenario

Stor usikkerhet; fra ingen til betydelig bølge

Kontrollert scenario

Nokså enkle tiltak holder epidemien under kontroll

FHI - 2021-09-28

Utsikter på lang sikt

- Viruset forsvinner ikke
- Alle blir smittet før eller seinere
 - Uvaksinerte kan bli veldig syke
 - Vaksinerte blir i liten grad syke
- Sirkulerende virus sikrer boostring og god immunitet
- Eldre kan trenge gjentatt vaksinasjon
- Epidemien går over og viruset blir endemisk, kanskje med sesongvariasjon
- SARS-CoV-2 blir ett av mange forkjølelsvirus

FHI - 2021-09-28

Ny målformulering fra 27.9.2021

Regjeringen legger til grunn at håndteringen av pandemien skal ivareta helse, redusere forstyrrelser i samfunnet og beskytte økonomien, slik også WHO gjør.

I en normal hverdag med økt beredskap er regjeringens strategi å hindre at covid-19-pandemien fører til en **betydelig sykdomsbyrde** og **belastning på kapasiteten** i kommunehelsetjenesten og i sykehusene samtidig som befolkningen opplever en normal hverdag, andre offentlige tjenester kan ytes på forsvarlig nivå og økonomien beskyttes.

Smittevernet mot covid-19 skal innlemmes i det ordinære smittevernet.

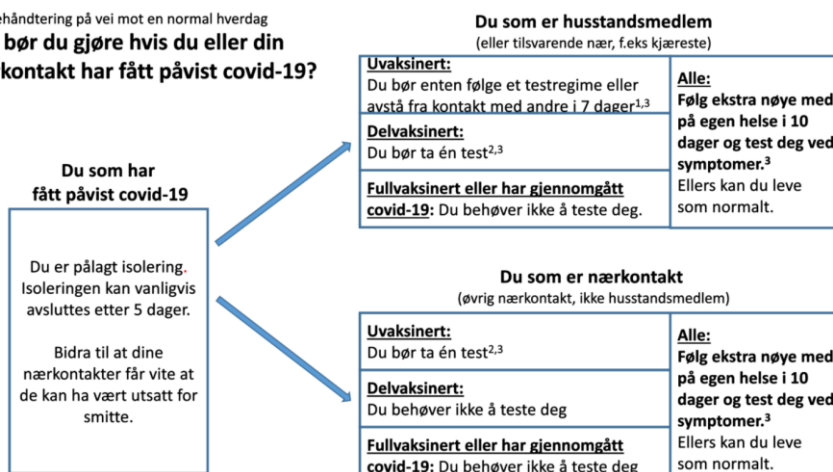
FHI - 2021-09-28

Strategi og beredskapsplan for håndteringen av covid-19-pandemien

Håndtering av pasienter

Smittehandtering på vei mot en normal hverdag

Hva bør du gjøre hvis du eller din nærkontakt har fått påvist covid-19?

2021-09-28

1 Enten daglig selvtest eller annenhver dag med PCR på teststasjon. Dagen telles fra når den smittede isoleres.
2 Testen kan tas straks.
3 Foresatte avgjør om de ønsker at barnet testes og hvor ofte.

FHI - 2021-09-28

Beredskap

- Nøye overvåking
 - Nye innleggelser på sykehus og intensivavdeling med alder og vaksinasjonsstatus
 - Antall inneliggende på sykehus og intensivavdelinger
 - Belastning på kommunenes helsetjeneste (legevakt, sykehjem...)
- Se i sammenheng med RSV-infeksjon og influensa
- Beredskap for å gjeninnføre tiltak og systemer
 - Men høyere terskel nå
 - Fortrinnsvis lite inngripende tiltak
 - Fortrinnsvis i kommunene

Takk!